

1300-1300- OFP - Acta Capitulum Generalium Massilie Celebrati

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.¹

Acta capituli generalis Massilie celebrati
anno Domini · M° · CCC° ·

Confirmamus has constitutiones. In capitulo de domibus concedendis. ubi dicitur. mediocres et humiles domos habeant fratres nostri. deleatur totum quod sequitur usque ibi. nec fiant in domibus nostris curiositates. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. De nativitate beati Iohannis Baptiste et beatis apostolis Petro et Paulo. atque beata Maria Magdalena. fiat festum totum duplex. et magister ordinis curet de sequenciis providere. Et id quod continetur in · vi · lectione de beata Maria Magdalena. scilicet. translatum est autem etc. deleatur usque in finem. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. De sancto Nycolao; fiat festum duplex. Et hec habet · iii · capitula.

Iste sunt approbaciones.

Approbamus hanc. quod provincia Hispanie dividatur. et dividimus eam in duas. ita quod Castella. Legio. Galecia et Portugallia sint una provincia. et vocetur provincia Hispanie. et teneat primum locum a dextris. Aragonia vero. Cathalonia et Navarra; sint alia provincia. et vocetur provincia Aragonie. et teneat locum in dextro choro immediate post provinciam Grecie. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. Quod provincia Polonie dividatur. et dividimus ipsam in duas. ita quod Polonia sit una provincia. et vocetur provincia Polonie. et teneat locum in dextro choro; post provinciam Theotonie. Boemia vero et Moravia; sint alia provincia. et vocetur provincia Boemie. et teneat locum in sinistro choro immediate post provinciam Terre sancte. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. Parisiensis. provincialibus Hyspanie. Provincie. Theotonie. Anglie. et Dacie. addatur. Aragonie. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. Bononiensis vero. Ungarie. Romane provincie. regni Sicilie. Polonie. Grecie. Terre sancte. addatur. et Boemie. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum capituli generalis et provincialis. ubi dicitur. Grecie et Ierosolimitane. addatur. Aragonie et Boemie. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo eodem. ubi dicitur. statuimus. ut per duos annos in · xiii · provincialium capitulis. deleatur · xiii · et dicatur · xv · Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de capitulo generali. ubi dicitur. predicti · xiii · provincialium diffinitores duobus annis. et · xiii · priores provinciales. deleatur · xiii · et dicatur · xv · Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. tres fratres mittantur tantum Parisius de provincia ad studendum. addatur. exceptis provinciis Hispanie. Polonie. Grecie. Terre sancte. Aragonie. Boemie. de quarum qualibet duo tantum mittantur. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. quilibet prior provincialis potestatem habeat mittendi duos fratres Parisius ydoneos ad studendum. addatur. exceptis provincialibus Hyspanie. Polonie. Grecie. Terre sancte. Aragonie et Boemie. de quarum qualibet possit mittere unum tantum. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de graviore culpa. ubi dicitur. si quis autem. quod deus avertat. in peccatum carnis lapsus fuerit. deleatur quod sequitur usque ibi. si quis tale quid extra monasterium commiserit. et dicatur sic. carcerali custodie mancipetur. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. post illud. ad tres antiquiores. secundum predictam formam. confirmacio pertinebit. addatur. si autem magistrum mori. vel amoveri contigerit. antequam electio ad ipsum perveniat. seu confirmacio ad electum; in hoc casu tantum ad vicarium ordinis confirmacio pertinebit. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. post illud. et confirmationibus priorum provincialium. quando de suis provinciis assumuntur. addatur. nisi forte antequam electio ad ipsum magistrum perveniat. aut confirmacio ad electum; magistrum ipsum mori vel amoveri contigerit. prout in capitulo de electione prioris provincialis superius continetur. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. De sancto Ludovico fiat festum simplex. octavo kalendas septembris. et annotetur in ordinario et calendario. locis suis. et magister ordinis curet de officio providere. Et hec habet · ii · capitula. Iste sunt inchoaciones.

---

¹ “... frater Albertus Januensis bacchalaris Parisius ad procuracionem et per litteras domini Nicholai cardinalis fit magister ordinis ...”. “In isto capitulo fuit maxima turbacio, videntes fratres, quod per personas extra ordinem constitutas ordo regeretur. Unde frater Iacobus Tusingiani prior provincialis Romane provincie habuit · VII · voces, frater Raymundus Romani diocesis Lugdunensis, prior Parisiensis habuit · V · voces; frater Robertus Bononiensis habuit unam vocem, reliquas habuit frater Albertus, et factum est secundum scrupulum”. MOPH II. Pag. 103 ad annum 1300.

Inchoamus has. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. et sic deinceps retrocedendo. donec in aliqua provinciarum isto modo valeat vicarius inveniri. addatur. postquam vero illa provincia. in qua fuerit generale capitulum celebrandum. priorem provincialem habuerit confirmatum; ipse prior provincialis vices optineat supradictas.

Item hanc. In capitulo de inclinacionibus. ubi dicitur. porro ad. salve sancta parens. et ad veni sancte spiritus. addatur. et ad. veni creator spiritus. in die penthecostes. et per totam epdomadam.

Item hanc. In rubrica de · lxxa · ubi dicitur. non dicatur. te deum. nec deinceps usque ad pascha. nisi in totis duplicibus. addatur. et duplicibus.

Item hanc. Quod de beato Ignacio martire fiat festum trium lectionum. in die qua fit memoria de ipso. et annotetur in ordinario et calendario locis suis. et magister ordinis curet de officio providere. Iste sunt admoniciones.

Admonemus. quod in lectione sententiarum non obmittatur. quin totus textus legatur integre. et fratres dum idem textus legitur; non subtrahant se de scolis. quod si contrarium fecerint; per priores et visitatores gravius puniantur.

Item. Admonemus et ortamur sollicite. quod universi fratres et singuli. constitutionem sanctissimi patris domini Bonifacii pape. nuper editam. de predicacionibus. audiencia confessionum. et quarta porcione prestanda; reverenter suscipiant et diligenter ac obedenter observent.

Item. Mandamus omnibus fratribus. ut transeundo per civitates et loca. ubi conventum habemus; declinent ad domos nostras. nec hospitentur. nec comedant in domibus secularium. cum ex forma constitutionum nostrarum ad hoc teneantur. si qui autem inventi fuerint fecisse contrarium; per priores dictorum conventuum acriter puniantur.

Item. Monemus. quod cum secundum constitutionem in cappis vilitas debeat observari; provideant priores seu visitatores. quod prefata constitutio diligencius observetur.

Item. Admonemus. quod de subprioribus tenendis vel amovendis. saltem semel in anno per priores cum discretis fratribus collatio habeatur.

Item. Inhibemus. ne novicii in aliis conventibus ad professionem recipiantur. nisi de voluntate et consensu conventus pro quo ad ordinem sunt recepti.

Item. Admonemus. quod priores et eorum vicarii diligenter advertant. ne iuvenes et discoli. in confusionem ordinis et scandalum hominum; ad evagandum et discurrendum. in quibuscumque terminis combinentur.

Item. Inhibemus districte. ne littere. que diriguntur magistro ordinis vel prioribus provincialibus. legantur ab aliquo; eciamsi mittantur. vel inveniantur aperte. Iste sunt absoluciones.

Absolvimus priores Narbonensem. Baionensem. Petragoricensem. Biterrensem fr. P. Berengarii. Arelatensem. Montis Albani. sancti Emiliani. Figiacensem.

Item. Absolvimus omnes priores conventuales provincie Theotonie. et isti non assumantur in eisdem conventibus ad eadem officia isto anno.

Instituimus vicarios in provincia Theotonie; fratrem Nycholaum. nuper priorem Magdeburgensem et fratrem Hugonem. nuper priorem Turricensem. cum plena auctoritate magistri et nostra. qui prefatam provinciam visitent. excessus inquirant. corrigant et emendent. et singula queque faciant. que pro correctione. reformatione et tranquillitate dicte provincie viderint expedire. gravia tamen et enormia que invenerint; diligenter et seriose conscripta deferant ad sequens capitulum generale.

Item. Magister ordinis predictos fratres instituit vicarios prioris provincialis Theotonie. donec ipsa provincia priorem provincialem confirmatum habuerit et presentem.

Iste sunt penitencie.

Omnibus fratribus. qui venerunt sine licencia ad capitulum generale. vel ad loca propinqua; iniungimus tres dies in pane et aqua. et ordinamus. quod si aliqui fratres sine licencia ulterius venerint; vapulent ad pedes magistri et omnium diffinitorum. et nichilominus secundum constitutionum nostrarum tenorem; a capitulo excludantur.

Suffragia pro vivis

Ista sunt suffragia pro vivis.

Pro domino papa etc.

Ista sunt suffragia pro defunctis.

Pro domino Latino.1 et domino Hugone etc.2

Item pro fratre Munione quondam magistro ordinis hoc anno Rome defuncto. undecimo marcii anno domini · m^o · cc^o · nonagesimo · ix · 3 quilibet sacerdos · iii · missas.

Summa pro vivis; · liii · et quilibet conventus · xi · Summa pro mortuis; · xxiiii · in universo. Committimus magistro ordinis ordinationem studii

Parisiensis et aliorum studiorum generalium. ut ipse de magistris et bacallariis ordinet et disponat; sicut promocioni et utilitati studii viderit expedire.

Item. Volumus et iniungimus. quod provinciales. diffinitores et socii generalis capituli presentis et futuri anni; veniendo et redeundo deducantur de conventu ad conventum et provideatur eis secundum morem ordinis hactenus observatum.

Sententias iudicum approbamus.

Letania more solito dicatur in profestis diebus.

Sequens generale capitulum assignamus apud Coloniam in provincia Theotonie. et diffinitores veniant ad locum capituli dominica infra octavas ascensionis.

Nullus autem frater alius. eciamsi licenciam habeat. locum capituli intret; ante sextam feriam. vigiliam pentecostes precedentem.

De beato Wencezlao martire.

Lectio · i · Sanctus Wencezlaus dux Boemorum. sic deum dilexit; ut spretis rebus seculi spiritualibus se applicaret. qui postquam sacras litteras didicit; cepit deinceps cum miro fervore ad celestia inhyare. Dux igitur factus non ad superbiam. parentum accepit dominii dignitatem; sed ut multis prodesse posset. se suaque cotidie pauperibus impendebat. In apice autem principatus sui; velut in candelabro lucernam se cunctis exhibuit sanctitatis. Erat enim in iudicio rectus; in oracione devotus; pietate compaciens. sicque omnes pauperes diligebat; quasi caritatis visceribus singulos concepisset. Nam de suis agris et vineis in quibus interdum propriis manibus laborabat; quicquid recolligere poterat. ministrans ecclesiis vinum et hostias pro sacrificio Ihesu Christi. residuam partem clericis et pauperibus erogabat; De suis eciam redditibus parvulos gentilium emebat; et eos sacro baptismo Christi filios generabat.

Lectio · ii · Cum autem semel ad imperatoris curiam cum aliis principibus postremus omnium advenisset; et ob hoc indignati alii principes locum sibi ad sedendum dare nullatenus decrevissent; cum subito intraret vir dei. viderunt crucem auream in fronte ipsius. et ipsum hinc inde angelos comitantes. cui cesar hoc visu. mox assurgens ipsum nimio cum honore suscepit; et deinceps pre omnibus honoravit. Interea frater eius quem adhuc ferox gentilitas detinebat. cum ceteris infidelibus magnum celebravit convivium; et sanctum Wencezlaum invitavit in dolo. Quo peracto crudeli convivio. properantem ad ecclesiam more solito sanctum dei; frater eius furore fratricidii ebrius plusquam vino. cum infidelium turba prosequitur. et procumbentem ante fores ecclesie et orantem. velut alter Chaym crudelis occidit. cuius animam mox sancti angeli ad celestia detulerunt. Et sanguis loco passionis effusus. quasi clamans contra fratricidam; per multa annorum curricula. nec abradi potuit nec abstergi.

Lectio · iii · Post multum vero temporis cum fideles Christi corpus eius vellent transferre; invenerunt eius vulnera plene sanata. excepta auricula que abscissa fuerat tempore passionis. quam loco proprio applicantes. statim consolidata; nullum vulneris vestigium dereliquit. Cum autem flumen quoddam propter aquarum inundanciam transire non possent. invocantes sancti praesidia. subito viderunt vehiculum cum sacro corpore ad aliam partem fluminis; mira celeritate translatum. Quod et ipsi. sine ullo periculo. transierunt. Qui cum ad civitatem Pragam pervenissent cum sacro corpore; carcer qui erat sub ipsa civitate. mox lumine miro illustratur. et terremotu nimio patefactus. solutis captivis liberum prestitit aditum exeundi. In ipsa autem nocte; Christus regi Dacie crucifixus apparuit. Cui interroganti cum esset iterum crucifixus; dominus respondit. Tua me peccata iterum crucifigunt; et nisi in honorem sancti mei martyris Wencezlay ecclesiam feceris; veniam non percipies de commissis. Qui statim expergefactus et territus. ecclesiam mire magnitudinis fabricari fecit; et monasterium fratrum sancti Benedicti ibi instituit. Et multis possessionibus ipsum ditans; in eo sancti corporis reliquias collocavit. Ubi dominus per sanctum suum; multa miracula operatur. Cecis visum. surdis auditum. claudis gressum; et mortuis vitam restituens; ad sui gloriam et honorem. Tu autem.

Actis additae sunt litterae magistri ordinis; cf. app. n. LIII.